Gemeente Houten

Onderdoor 25
Postbus 30, 3990 DA Houten
Telefoon 030 639 26 11
Fax 030 639 28 99
E-mail: gemeentehuis@houten.nl
Internet: www.houten.nl

Werk Inkomen Lekstroom (WIL)

Datum	Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Bijlagen
			858241	

Onderwerp: Zienswijze op WIL begrotingswijziging 2025, kaderbrief 2026 en meerjarenbeleidsplan

Geacht bestuur,

Bedankt voor de mogelijkheid om een zienswijze uit te brengen op de stukken:
• Het Meerjarenbeleidsplan WIL 2026-2028 (MJBP).
• De Kaderbrief 2026.
• De 1ste Begrotingswijziging 2025

Allereerst willen wij aan u onze complimenten overbrengen voor deze stukken. WIL formuleert in het meerjarenbeleidsplan de juiste uitgangspunten waaraan moet worden voldaan. Er wordt gestreefd naar duidelijke inzicht in de samenhang tussen resultaten en inspanningen. En er worden concrete voorstellen gedaan die ons als raad in positie plaatsen om keuzes te maken in deze financieel uitdagende tijden. Er is hard gewerkt, terwijl in een uitvoeringsorganisatie, het proces ook altijd door moet gaan en ook WIL is niet immuun voor de krappe arbeidsmarkt en voor tijdelijke uitval op cruciale posities.

Wij waarderen het dat u als organisatie zich in woord en daad verbindt aan de financiële uitdagingen van de gemeenten voor 2026. Door mee te denken, te adviseren en scenario’s voor te leggen.

Meerjarenbeleidsplan

Onze reactie op het meerjarenbeleidsplan bevat de volgende onderdelen:
- Gebruik kwaliteitskompas
- Ontwikkel-agenda
- Voorstel voor proces richting begroting 2026
- Extra kosten in meerjarig beleidskader

Gebruik kwaliteitskompas

Wij waarderen het dat u het kwaliteitskompas als basis voor het meerjarenbeleidsplan heeft gekozen. Vanuit onze kaderstellende rol willen we de meerwaarde van de door u uitgevoerde activiteiten op basis van maatschappelijke opgaven kunnen beoordelen. En dat kan met dit instrument. Nu u dit instrument als fundament van uw meerjarenbeleidskader heeft gekozen biedt dat de mogelijkheid om in komende begrotingen steeds opnieuw en beter opgaven en activiteiten op elkaar af te stemmen. Zo kunnen we invulling geven aan het samen leren: een beweging die het kwaliteitskompas faciliteert.

Ontwikkel-agenda

Belangrijk onderdeel van het meerjarenbeleidsplan is de ontwikkelagenda. U stelt soms een meer risicovolle uitvoering voor of minder uniek beleid per gemeente. U vraagt nadrukkelijk om reactie hier op, omdat de uitvoering er van ook gemeentelijk commitment en gemeentelijke besluitvorming/inzet vraagt.

We waarderen de ontwikkel-agenda zoals die voorligt. U heeft uw nek uitgestoken door concrete punten te benoemen waarop u uw organisatie kunt aanpassen, zodat deze past bij de huidige situatie en uitgangspunten, zoals u die in het meerjarenbeleidsplan omschrijft en die wij van harte onderschrijven. U komt met deze voorstellen zonder dat vanuit colleges / raden een concreet kader is gegeven over hoeveel u moet bezuinigen. Deze pro-activiteit waarderen wij enorm. Wij zouden al deze voorstellen in de vorm van business-cases graag uitgewerkt terug zien in de begroting 2026.

Wij willen als raad met u een zorgvuldig proces lopen om te komen tot een andere vormgeving van het minima-beleid. Als onderdeel van dit zorgvuldige proces omarmen wij de uitwerking van alle voorstellen in de ontwikkel-agenda in de begroting 2026 van de WIL. Maar wel als optie, zodat wij hier in de zienswijze op de WIL-begroting 2026 als raad wel of niet mee in kunnen stemmen. We beseffen dat wij als raden in dit proces ook een grote verantwoordelijkheid hebben als in de begroting de uitgewerkte opties voorliggen. Omdat u bij verschillende zienswijze niet kunt door-ontwikkelen. Wij komen hier in het onderdeel proces van onze zienswijze op terug. Eerst gaan wij per punt in op u voorstellen in de ontwikkel-agenda. Onze reactie is zoals u gevraagd heeft generiek. Dat kan ook niet anders omdat de beschrijvingen nog globaal zijn. Als reactie op de begroting 2026 zullen wij meer specifiek zijn.

De inhoudelijke ontwikkel-agenda punt voor punt

We reageren hier zowel op de ontwikkel-agenda, zoals die is opgenomen in de meerjarenbegroting als op de specifieke acties, zoals benoemd in de kaderbrief 2026.

1. *Brede toegang poort*

Wij omarmen de insteek om te komen tot een integrale toegang die leidt tot minder gesprekken en bureaucratische handelingen voor de inwoner, wat ook leidt tot minder personele inzet. We waarderen dat de poort wordt ingericht voor inwoners met specifieke kenmerken zoals statushouders en de doelgroep Maatschappelijke opvang / beschermd wonen. Vanuit uw inhoudelijke expertise reageert u op de maatschappelijke ontwikkelingen en past u uw dienstverlening aan. En uw steekt uw hand uit naar (lokale) partners. Dit is de WIL die wij graag zien.

2. *Meer lokale/afgestemde dienstverlening.*

Wij omarmen de insteek om daar waar mogelijk meer lokaal dienstverlening aan te bieden en daarbij aansluiting te zoeken bij bestaande lokale initiatieven, infrastructuur, werkwijzen of afspraken.

3. *Digitaliseren/ automatiseren dienstverlening.*

Wij omarmen de insteek voor het gebruik van digitale technologieën om onze dienstverlening te verbeteren en efficiënter te maken. We zien u uitgewerkte plannen graag in de kaderbrief 2027.

4. *SILW (=Sociale Infrastructuur Lekstroom Werkt).*

Wij zijn het met u eens dat de huidige sociale infrastructuur niet voldoet aan de doelstellingen om mensen uit de uitkering en met een structurele arbeidsbeperking naar werk te begeleiden. We omarmen daarom de verkenning die start in 2025 en die in de periode 2026-2028 moet leiden tot de gewenste toekomstgerichte sociale infrastructuur en verwelkomen de Rijksmiddelen die specifiek voor

dit doel ter beschikking worden gesteld. U vraag op dit punt specifiek om lokale inzet en lokaal bestuurlijk commitment. Wij committeren ons aan dit proces, maar willen als raad goed op de hoogte worden gehouden en inzicht krijgen in go / no go momenten. Vanuit het college zal ambtelijke inzet ter beschikking worden gesteld.

Daarnaast zijn in Houten een aantal projecten opgezet, zoals de werkschuur nieuw wulven, de was- en strijkservice en een werk-assessment bij Kersten Hulpmiddelen, die naadloos in deze ontwikkeling passen. Deze lokale infrastructuur willen we de komende jaren ook uitbreiden om de groei van het aantal uitkeringen verder te remmen.

5. *Harmonisatie bijzondere bijstand en minimaregelingen.*

U beschrijft in de ontwikkel-agenda als onderdeel van het meerjarenbeleidsplan een aanpassing op het gebied van harmonisatie en een “optie” voor versobering. De aanpassing gaat over het harmonisering van de bestaande (en ongewijzigde) regelingen. De optie betreft een wijziging in het licht van het ravijnjaar om ook te kijken naar een mogelijke versobering van de verschillende regelingen om de meest kwetsbare inwoners zekerheid te kunnen bieden en de kosten omlaag te brengen.

U geeft in uw kaderbrief 2026 aan: “in 2025 zullen wij voor minimaal 3 regelingen een scenario te schetsen inclusief de gevolgen voor inwoners en klanten als ook de bedrijfsvoering, kosten e.d. om de raden te faciliteren uiterlijk eind 2025 eerste besluiten te laten nemen over harmonisering. De implementatie hiervan vindt in 2026 plaats.” Dit is een tijdspad waar wij ons goed in kunnen vinden. Als onderdeel van dit proces vragen wij u om in de begroting 2026 concrete maatregelen op te nemen voor zowel de aanpassing als de versobering, waarbij u samen met de gemeenten zowel wenselijke als pijnlijke maatregelen opneemt, zodat we gezamenlijk een richting kunnen kiezen in een vervolg-proces, waarin het raadsgesprek in oktober 2025 en de kaderbrief 2027 belangrijke momenten zijn.

6. *Meer eenvoud in de uitvoering*

Het lean werken om (primaire) processen te verbeteren om te zorgen dat WIL ook in de toekomst de kwaliteit van de huidige dienstverlening kan blijven bieden op een zo kostenefficiënt mogelijke wijze, omarmen wij.

7. *Verbrede inzet op terecht in de uitkering*

Wij omarmen uitgangspunten als:

- Voorkomen dat inwoners onnodig in de problemen komen door complexe regels of procedures.
- Zorgen dat de inwoner beter in beeld is, zodat we de menselijke maat op de juiste momenten kunnen toepassen
- Beëindiging van een uitkering is geen doelstelling en gebeurt op zorgvuldige, transparante wijze

Om onze kaderstellende en controlerende taak goed uit te voeren verwachten we, zoals in het proces-onderdeel aangegeven bij de begroting 2026 een planning van wanneer welk onderdeel wordt uitgewerkt. Voor specifiek dit onderdeel willen wij als raad mee worden genomen in hoe u uw proces gaat vorm geven. We zien daarom graag het betrekken van de raad expliciet in uw planning terug komen.

8. *Verbrede inzet op parttime werken*

Onderzoek toont aan dat de uitstroom van parttime werk naar fulltime werk driemaal hoger is dan vanuit de bijstand naar werk. We omarmen als raad dat ook de inzet op parttime werk. Wij omarmen de stappen dat lokale werkteams beter bekend worden met parttime werk en dat drempels voor inwoners worden weggenomen. We krijgen graag inzicht in aantallen parttime werk, maar parttime werk is nooit een doel op zich als doorstroming mogelijk is.

Proces voor ontwikkelagenda

Wij hopen dat alle raden ook bovenstaande punten uit de ontwikkel-agenda omarmen en u vragen deze uit te werken in de begroting 2026. Na vaststelling van de begroting komen we met elkaar in een proces, waarbij het mooi zou zijn als vanuit de vier verschillende gemeenten dezelfde opdracht aan WIL wordt gegeven.

In de huidige planning stelt het DB de begroting vast op 10 april. Binnen de gemeente Houten moet deze 28 mei worden aangeleverd voor het college. We zouden het zeer op prijs stellen als u de door het DB vastgestelde begroting met de raden deelt, zodat in deze periode afstemming kan plaatsvinden over de opties in de begroting. We zouden het zeer waarderen als u dit proces faciliteert door eind april / begin mei een brede raadsbijeenkomst te beleggen over dit onderwerp met als doel dat de verschillende raadsleden met elkaar in gesprek kunnen over welke opties op breed draagvlak kunnen rekenen. Het zou mooi zijn als verschillende gemeente een zelfde zienswijze op de begroting zouden kunnen afgeven, zodat die aanpassingen in de dienstverlening dan kunnen worden gerealiseerd.

De WIL begroting wordt in Houten dan op 15 juli in de raad behandeld, tergelijkertijd met de perspectiefnota. Het moment om de afweging te maken tussen verschillende bezuinigingen die wij genoodzaakt zijn om door te voeren. Op basis van de raadsbrede bijeenkomst en onze eigen perspectiefnota worden wij als raad in de positie gebracht om een gedegen afweging te maken over de voorstellen in de ontwikkel-agenda.

Extra kosten in meerjarig beleidskader

U heeft een 5% verhoging op ICT en huur in het meerjarenbeleidskader opgenomen. Echter, verhoging mag geen automatisme worden. We verwachten dat u expliciet in de begroting van dat jaar de verhoging onderbouwd en deze niet op neemt als het niet nodig is en daarbij rekening houdt met het CBS-indexatie cijfer.

Reactie op de kaderbrief / input voor begroting WIL 2026

De WIL geeft een goede uitwerking van de eerste jaarschijf van de ontwikkel-agenda. Voor de jaarschijf 2026 willen wij reageren op punt E Harmonisering dienstverlening, optie mogelijke versobering. U geeft aan: we schatten in we in 2026 hier nog niet actief mee aan de slag kunnen. Graag ontvangen we in de begroting 2026 een plan van aanpak hoe vorm te geven aan dit proces, met waar mogelijk al een voorzet / doorkijk naar uitgewerkte opties. Wij vragen u in dit plan van aanpak om voornamelijk bij de optie bijzondere regelingen breder te denken. Door een brede range aan opties voor te leggen kunnen we als raad aangeven welke van deze opties onze voorkeur heeft. We zijn ons er van bewust dat voor een effectieve en efficiënte uitvoering verschillende raden dezelfde opties moeten ondersteunen. Daarvoor willen we graag een gezamenlijk proces lopen.

Een belangrijke ontwikkeling die wij missen in de kaderbrief specifiek voor 2026 is de invoering van het basispakket schulddienstverlening.. Basisdienstverlening is bedoeld om SHV landelijk gelijk te trekken en meer inwoners te bereiken. Dit pakket is gebaseerd op het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO)Problematische schulden Kamerbrief over aanbieding rapport IBO Problematische schulden | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl). Graag zien wij in uw begroting graag uw reactie op deze ontwikkeling en de voorgenomen wetswijziging van school naar duurzaam werk.

Zowel de uitwerking van de ontwikkel-agenda als bovenstaande en mogelijk andere ontwikkelingen hebben invloed op 2025 en 2026. Voor 2025 geeft u zelf aan: Opstellen scenario harmonisering € 25.000 en meer lean werken in de uitvoering: €25.000. Wij willen van u bij de begroting 2026 een brief ontvangen waarin duidelijk gespecificeerd wordt welke bedragen u in 2025 nodig heeft. Een eventuele tweede begrotingswijziging 2025 na de TURAP is hiervoor te laat. De gemeentelijke begroting 2026

staat onder grote druk en wij willen als raad in de perspectiefnota 2026 met zoveel mogelijk beschikbare informatie kunnen besluiten waar het budget aan wordt toegewezen. We vragen u dus alle mogelijke kosten op te nemen in de begroting of in een reëel gekwantificeerde risico-paragraaf.

Een begrotingswijziging 2026 waarin bedragen zijn opgenomen die niet onontkoombaar of voorzienbaar waren zal niet op instemming van de raad kunnen rekenen. Wij hebben er alle vertrouwen in dat, met de verbeteringen die u in uw proces heeft gemaakt, dat u hierop in kunt spelen.

Begrotingswijziging 2025

U heeft in de begrotingswijziging 2025 een knappe prestatie geleverd door kritisch te kijken naar uw eigen organisatie, waardoor u de voor 2024 gevraagde extra benodigde medewerkers niet nodig had (door proces-aanpassingen) of kon financieren uit besparingen op andere vlakken. Wij spreken met nadruk onze waardering uit voor deze “herijking”.

Sommige bedragen uit de begrotingswijziging 2025 had u eerder kunnen melden. Zo waren de ICT kosten ook al bekend bij het vaststellen van de tweede begrotingswijziging 2024. In deze economische krappe tijden gaan wij, zoals wij ook bovenstaand vermeld hebben, er vanuit dat u voorzienbare kosten eerder meld. Een begrotingswijziging van deze omvang op dit tijdstip in het jaar kunnen wij in de toekomst niet langer accepteren.

In onze zienswijze op de begrotingswijziging 2024 (waar het extra personeel werd aangevraagd) hebben wij u gevraagd om inzichtelijk te maken waarom dit noodzakelijk was. Daarbij was een van de argumenten, dat het aantal aanvragen / mensen opliep. Om te voorkomen dat we in de toekomst opnieuw in een dergelijke situatie terecht komen willen we u vragen in uw kwartaal-rapportage een samenvatting te geven van belangrijke stijgingen in o.a. bijzondere regelingen / schuldhulp-trajecten. U vraagt in uw derde kwartaalrapportage nadrukkelijke om feed-back op deze rapportage. Wij zien grote verbeteringen, maar een cijfermatige management-samenvatting met (trend)-cijfers zou voor een raadslid dat maar enkele malen per jaar met de cijfers van de WIL wordt geconfronteerd een zeer waardevolle toevoeging zijn. Zo kunnen wij, de stijging van het aantal FTE bij inkomensondersteuning ook beter beoordelen vanuit onze kaderstellende en controlerende rol.

Wij merken in de begrotingswijzing 2025 dat u ons als raad wil meenemen in onder andere interne verschuivingen. Dat is niet voor alle raadsleden relevant. We zouden het zeer op prijs stellen als er in begrotingen / begrotingswijzigingen van WIL op hoofdlijnen in algemeen begrijpelijke termen een kort overzicht, waar mogelijk per gemeente, wordt gegeven van de meest opvallende zaken.

Tot slot

Wij gaan interessante en intensieve tijden tegemoet en kijken er naar uit om elkaar van beide kanten scherp te houden voor een optimaal resultaat voor onze inwoners.

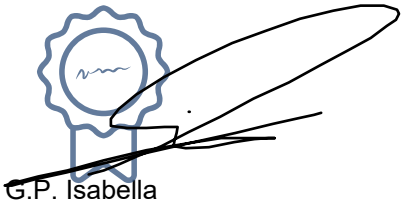
De raad van de gemeente Houten,

de plaatsvervangend griffier,

H. Khairouni

de voorzitter,

G.P. Isabella

Bijlage(n): -